

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre ... 38 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 8 kor.

Nyitlteri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osztrák egyesült
vezeték palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Csütörtök, május 10.

Beszélő számok.

Irta: Margitay Bertalan, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának főnöke.

Az „Aradi Közlöny“, mely mindig elől jár abban, amit a közérdek, magasabb ideálok és lelkes honfiai hevélet kívánnak meg a magyar sajtótól, megtisztelt felhívásával, hogy az új hadikölcsön kibocsátásával kapcsolatos ismertetést közöljek lapjában és megtisztelve e felhívástól, készséggel veszem igénybe a szives vendégszeretetet a lap hasábjain.

Néhány év előtt egy pénzügyi kongresszuson egyik kiváló pénzügyberünk azt az elméletet állította fel, hogy az államköcsönök azért szükségesek és kívánatosak, hogy az emberek tökéiket jövedelmező és biztos módon helyezhessék el. Egy ötleteségéről közismert pénzkapacitásunk közbeszólt:

— Ezt a tételt szívesen elhiszem, ha a tisztelt előadó ur is elhiszi nekem, hogy a betegségek azért szükségesek, hogy — az orvosok megélhessenek. A vita akkor általános derültségbe fult és egy világháborúnak kellett elkövetkeznie, hogy a néhány év előtt lemosolygott elméletet minden ízében igazolja és megerősítse.

Ma már minden gondolkodó fő tudja és elismeri, hogy az államköcsön a legjobb, legbiztosabb és legjövövedelmezőbb befektetés. Különös alkalomszerűséget ad ennek a megállapításnak a most kibocsátásra kerülő VI. magyar hadikölcsön.

Nem célunk reklámot csapni az új államköcsönnek. Jó bornak nem kell céger. A magyar áldozatkészség egymagában elég garancia arra, hogy ez a kibocsátás is igazolja azon rendíthetetlen bizalmat, melyet a hadvezetőség vet a magyar józanság, a magyar okosság és a magyar hazafiság jól bevált eddigi gyakorlatába.

A VI. magyar hadikölcsön csak 6 százalékos címletekből áll. A kötvények járadékszerűek, szelvénylejárata minden év február és augusztus elseje, ellentétben az eddig kibocsátott 6 százalékos kötvényeknek május—novemberi szelvénylejárataival. Célja ennek az eltérésnek az, hogy a többféle kibocsátású címletekkel rendelkező kötvénytulajdonosok ne egyazon időben, hanem váltakozó terminusokban élvezhessék a minden más papiros hozamát meghaladó előnyös kamatozást. A kibocsátási ár 100 korona névértékenként 96 korona, melyből a jegyző feleknek 50 fillér jutalekmegtérítés jár.

Ámbára jelenleg uralkodó bő pénzügyi szonyok és a az körülmény, hogy az eddig kibocsátott kötvények térsdei ára máris sokszor meghaladja az eredeti kibocsátási árat, indokolta tennék, hogy az eddigi kibocsátási árakat meghaladó árfolyamokon kerüljenek az új kötvények piacra, a pénzügyi kormány mégis megmaradt az eddigi keretek határai közt, amivel nagy pénzügyi tapintatnak adta tanujelét és ezzel hozzájárult a maga részéről is ahhoz, hogy a jó és biztos elhelyezést kereső töke olcsó árfolyam mellett találja meg természetes elhelyezkedését.

A fent említett kibocsátási árat alapul véve, a befektetett töke hozama tisztán 6 és egyharmadszázaléknak te lel meg, nem számítva az előrelátható árfolyamemelkedést, mely ennél a kedvező kibocsátásnál bizonyára bekövetkezik. Egy igen nagy előnye az új kötvényeknek, hogy előre megállapított 96.63 százalékos árfolyamon hadi adó fizetésre is felhasználhatók, mely körülmény a hadi adó fizetésére kötelezetteknek különösen buzdítólag fog hatni a jegyzésekre.

Pályánkon gyakran találkozunk azzal az aggályal, hogy a hadikölcsön kötvények nem veszítenek-e majd értékükből? Pénzügyileg képzett elme nehezen, vagy sehogyse tud beleilleszkedni ebbe a laikus aggályoskodásba. Ha a magas kamatozású papir rossz lesz, mi történik akkor az alacsony kamatozásuakkal? Nem tudjuk elképzelni sem azt az esetet, hogy akkor, a mikor a jegybanknak legnagyobb adósa az állam, akkor a kisebb kamatozást találó készpénz jobban megőrizhesse értékét, mint a jobb kamatozású állampapir. Ha a jó kamatozású és államilag garantált értékpapir értékét vesztené, vagy vesztethné, akkor régi jó táblabíránk mintájára az ezres bankból is nyugodtan csavarhatunk fidibuszt!

Áldozatot, vagy áldozatkészséget nem tudunk látni a hadikölcsönjegyzésben. Jó kamatozás, biztos kihelyezése a pénzfeleslegnek, — még nem áldozat! És ha Magyarországon mégis beszélünk áldozatkészségről, annak minden tiszteletre méltó oka az, hogy a magyar ember jegyzési készségének rugója nem főleg az üzleti szempont, hanem izzó hazaszeretete, mely minden áldozatra készen találja. Ily értelemben vett áldozatkészségről szívesen és örömmel beszélünk. Maga a hadikölcsön sikere azonban elég garancia arra, hogy az áldozatkészség ne legyen egyuttal — áldozat is!

Hallottuk már azt az aggályt is, hogy a magas kamatozás a kötvény jóságának hiányát dokumentálja. Az ilyen mondva csinált aggodalomra legjobb élő cáfolat Anglia, a világ első bankárja és Franciaország, a világ leggazdagabb tökepenzese. Ez a két ország a 2 és fél illetve 3 százalékos járadékok hazája — békében. És a most dúló világháboruban legutolsó belföldi hadikölcsönének kamatozása majdnem 5 és fél százalékos, sőt az Amerikában felvett köcsön kamatozása meghaladja a hat százalékot. Ha ebben a két államban nem tekintik gyengéségnek a nagy kamatozást, ne tekintsük mi se annak, ahol békeidőben is szokásos volt 5 és 5 és fél százalékos záloglevél, köcségi kötvény és egyéb jó kihelyezésű papir kibocsátása.

Semmi kétségünk nem lehet a IV. magyar hadikölcsön sikere iránt. A kötvények biztonsága, a minden más jó befektetési papiros hozamát meghaladó előnyös kamatozás, a rendkívüli pénzbőség, kitünő harctéri helyzetünk az összes harctéri vonalakon és nem utolsó sorban a nagyon közeli béke mindinkább biztató kilátásai, mind megannyi biztos zálogai annak, hogy Magyarország ezuttal sem marad mögötte a szövetséges államok és az ellenséges országok hadikölcsön sikereinek.

Minden jó hazafi és minden okos tökepenzes kiveszi részét a jegyzésekből ezuttal is. És ezzel nemcsak a háboru győzelmes befejezéséhez járul hozzá, hanem alapvető faktorává válik a békeidő új alakulatainak is.

Országszerte béke-köcsönnek mondják a VI. magyar hadikölcsönt. Adja a mindenható, hogy az legyen!

Visszavert angol és francia támadások.

Berlin, május 9. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Az ágyutüz a kedvezőtlen időjárási viszonyok folytán csak kevés helyen volt élénkebb. A bajor-frank ezredek, amelyek tegnap reggel Fresnoyt bravuros rohammal elfoglalták, a helységet újabb ellenséges támadásokkal szemben is megtartották és újabb száz foglyot szállítottak be. Az angolok részletes előretöréseit Roexnél és Bullecourtnál visszavertük.

A német tróntörökös hadserege:

A Mont d'Hiver és Corbeny—Cerry au Bac-i országut között este ujjában harcba vetett francia erők pergőtűz után támadásba fogtak. Az ellenséget, heves küzdelem után, részint közelharcban, részint ellentámadással visszaverték. Egyébként a rossz időjárás hatása alatt az Aisne és a Champagne-arcvonalon is csekélyebb volt a harci tevékenység, mint az előző napokon.

Keleti harctér:

Kirilibától északra és a Valeputnai országutól délre egy orosz század előretöréseit könnyen visszaverték.

Macedóniai harctér:

Tegnap elkeveredett harcok színhelye volt. Sarraill tábornok erős füzérségi előkészítés után a Prespa és Doiran-tó között számos ponton támadásra vitte szövetséges csapatait. Különösen heves volt a harc a Cserna hajlásban, ahol az ellenség éjjelnappal ismételt rohamai állásaink előtt igen súlyos veszteségei mellett, teljesen összeomlottak. Ugyanaz a sors érte az ellenség támadásait Grabesnicánál, a Vardarnál és a Doiran-tótól nyugatra is. **A német és bolgár hadosztályok súlyos vereséget okoztak az ellenségnek. Ludendorff, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)**

Közeledés**a kormány és az alkotmánypárt közt.**

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Az alkotmánypárt igen jelentős tényezői azt a nézetet vallják, hogy Tisza István gróf miniszterelnök legutóbbi nézetei következtében a helyzet lényegesen enyhültnek tekintendő és abban olyan támpontokat vélnek felfedezni, amelyekkel össze lehet egyeztetni az alkotmánypárt választójogi felfogását. Bármennyire is kívánatosnak tartják, hogy a pártközi béke ne jöjjön létre, a párt érvényesülése szempontjából mégis nyomósabb szempontok azt diktálják, hogy össze kell egyeztetni a hatvanhetes alapon álló pártok álláspontját. Az alkotmánypárt egyes mértékadó tagjai azon a nézeten vannak, hogy két fontos ponton találkozzanak. Először, hogy a választójogot a magyar nyelvű irás olvasáshoz kössék és hogy a korhatárt a mai harminc évről leszállítsák. A kiegyezés kérdésében a kormány álláspontja nem ismeretes, csak azt tudják és ezt sem teljes határozottsággal, hogy a kormány husz évre akarja megkötni a kiegyezést Ausztriával. Az alkotmánypártnál ismerni vélik a kiegyezés főbb alapelveit és olyan párttagok, akiknek nézeteivel számolni kell, azt hangoztatják, hogy a pártban a kormány szándékai-val sok tekintetben azonos felfogás érvényesül.

A néppártnak nincs még határozott felfogása a kiegyezés tekintetében. Azt mondják, hogy az alkotmánypárttal e téren is meg fogják találni a kiegyezés alapjait. Hogy ilyen módon fogjanak hozzá, arra is kínálkozik egy megoldás. Ellenzéki részről felmerült az a terv, hogy bizalmi tértitakat kellene kiküldeni a munkapártból, az alkotmánypártból és a néppártból, akik a feltett két nagy kérdést részletesen megtárgyalnák és igyekeznének egységes állásfoglalásra jutni. Remélik, hogy ezen a téren elérhetnek ahhoz az ajtóhoz, amelyet a miniszterelnök az imént meghíusult kísérlet után nyitva hagyott.

Tegnap híre terjedt, hogy a függetlenségi és 48-as párt, a szocialista-párt és a demokraták a választójogi blokkot megalakították és az erre vonatkozó megegyezést és a blokk programját írásban közölték és ezt az érdekeltek már alá is írták. Egyik fővárosi estilap munkatársa ma erre vonatkozólag beszélt Batthyány Tivadar gróffal, aki erről így nyilatkozott:

— Nem igaz, hogy az azok a tárgyalások, amelyek a választójogi blokk keretében és működésének megállapítása dolgában folytak, befejezést nyertek. Nem igaz, hogy az erre vo-

natkozó megállapodást és a választójogi programot tegnap írásban közölték és nem igaz az sem, hogy aláírták volna. Igaz az, hogy a tárgyalások e tekintetben még folyamatban vannak. Hogy Károlyi Mihály gróf aláírta volna ezt a megállapodást annál kevésbé igaz, mert tegnap, mint katonai hivatalos minőségben tartózkodott néhány órát Budapesten.

Egyik fővárosi lap értesülése szerint a tegnapi minisztertanácsban a bécsi tanácskozások eredményeit is megvitaták. Magyarország gazdasági erőinek husz évre való lekötésével — írja a lap — úgy kell számolni, mint a Tisza kormány határozott intézkedéseivel. Ha pedig ezzel számolni kell, akkor ezen a téren is kétségbeesett harcba kell elkészülni.

Miljukovot**elfogták a tüntetők.**

(Meggzőkött az angol és a francia nagykövet Pétervárról.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Stockholm. A legutóbbi tüntetés alkalmával a tüntetők feltartóztatták Miljukov automobilját és őt magát letartóztatták. A kormány erőies közbelépésére sikerült Miljukovot szabaddá tenni. Hasonlóképen járt Puriskievics dumaképviselő is, akinél monarchista röpiratokat találtak.

Krisztiania. A Norvég Távirati Ügynökség jelenti, hogy az az állítás, mintha Buchanan angol nagykövetnek az orosz fővárosból történt állítólagos elutazása után Bergenbe utazott volna, nincs bizonyítva, mert a nagykövetnek bergeni tartózkodásáról nem tudnak semmit. Csak az biztos, hogy Buchanan megsgzőkött Pétervárról.

Kopenhága. Az orosz fővárosból nemesak Buchanan angol nagykövet tünt el, hanem az ő szökése előtt eltávozott a francia nagykövet is. Pétervárott titkolják a két nagykövet szökését, mert félnek, hogy a hír közététele a közhangulatra rossz hatást gyakorolna.

Pétervár. A szabadság kölesön ügyében tegnap tanácskozott a katonai és munkásbizottság. A szavazást Lenin hívei döntötték el, akik ezzel a jelszóval dolgoztak: Le a háborúval, egy kopeket se többet Miljukovnak.

Stockholm. A Daily Telegraph Anglia helyzetéről ezeket írja: Szembe kell nézni azzal a

ténnyel, hogy a mai Oroszország nem kívánja többé a hódítást. Lemondott már arról a régi álmáról is egyelőre, hogy Konstantinápoly és a Dardanellák Oroszországé legyen. Hogy használni fog e Amerika, Anglia és Franciaország egyesülése arra, hogy Oroszország továbbra is kitartsa az entente mellett a harcban, azt nem tudni. Számolni kell azonban már most is azzal a valószínűséggel, hogy ha Ausztria-Magyarország és Németország neki statusquó ante alapján felajánlja a békét, azt el is fogadja.

Amsterdam. Pétervárról jelentik, hogy a munkások és katonák tanácsa az ideiglenes kormánynak záros határidőhöz kötött jegyzéket nyújtott át, amelyben követeli a tanács, hogy külpolitikai ügyekben tett nyilatkozatát sürgősen keresztül vigyék.

Tömeges kihágás Aradon — házberemeleléssel.

— Jogtalan felmondások. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Aradon a lakók körében most általános a panasz, hogy egyes háztulajdonosok minden komoly ok nélkül felmondanak és a következő lakónak jóval drágábban igyekeznek kiadni a lakást. Ezek a háziurak kiakarják használni ama rendkívüli helyzetet, hogy Aradon most az idegenek beözönlése miatt kevés a megfelelő lakás és a megszorult polgár hajlandó magas árat is fizetni, csak hogy fedél alá juthasson.

Eme háziurak egyszerűen tútszik magukat a kormány ama rendeletén, amely megtiltja a háboru alatt a felmondást, valamint a lakbérmelelést. Vannak olyan háziurak, akik azt hangoztatják, hogy tudomásuk szerint a házberemelelési tilalom az új lakóval nem áll fenn, tehát az új lakótól bármilyen magas lakbért követelhetnek. És követelnek is. Ismerünk olyan háztulajdonost, aki három szobás lakásért, amelynek ezer korona volt a bére a háboru előtt, most előbb kétezer, majd kétezer-négyszáz koronát kért. Olyan ház is van Aradon, amelyben a felhők szomszédságában lévő két szobás lakásért ezerkétszáz koronát követelnek, holott ennek a lakásnak a bére hetnyolyszáz korona lehetett a béke idején. Figyelmeztetjük a lakókat, hogy a házi urnak egyáltalában nincs joga magasabb lakbért kérni, mint amennyi bért fizettek a lakásért az 1914. február elsejétől, 1916. november elsejéig terjedő időn belül. Minden félreértés elkerülése végett közöljük itt a 3787—1916. M. E. számú kormányrendelet első paragrafusát, amely világosan megtiltja a lakbérmelelést, Ez a szakasz így szól:

„Olyan lakásoknak és velük együttesen bérelt helyiségeknek bérét, amelyeknek évi bérösszege a lakásbéren felül fizetett járulékokkal együtt a jelen rendelet életbeléptekor Budapesten ötezer koronát, 20,000-nél nagyobb lakoszámu helyiségekben háromezeröttszáz koronát meg nem halad, a miniszterium további rendelkezéséig a bérleti és bérfizetési időszakokra (évi, félévi, negyedévi, havi, heti lakások) a lakásnak akár jelenlegi, akár új bérletjével szemben nem lehet magasabb összegre emelni, vagy magasabb összegben megszabni annál a legmagasabb összegnél, amely az 1914. évi február hó 1-ső napjától 1916. évi november hó 1-ső napjáig bezárólag terjedő időbe eső valamelyik bérleti időszakban, ideértve az 1916. évi november hó 1-ső napjával kezdődő bérleti időszakot is, az illető lakásra nézve bérül volt kikötve. Ugyanez a szabály az évi bér összegére való tekintet nélkül irányadó az olyan bérletre szemben, aki a lakást egyúttal keresetszerű foglalkozásnak cél-

jaira is használja. A jelen §. rendelkezései nem adnak jogot a lakbér emelésére, amennyiben ez a szerződés, vagy a lakbérleti szabályok értelmében ki van zárva; viszont azonban nem érintik az 1916. évi november hó 1-ső napja előtt több évre kötött bérleti szerződéseknek azoknak a rendelkezéseit, amelyek a bér-emelést előre megszabják."

Sok téves hiedelem terjedt el a háziur felmondási jogával kapcsolatban is. Erről az említett rendelet 3. §-a ezt mondja:

"Ha az ingatlan elidegenítése, vagy más körülmény folytán más lép a bérbeadó helyébe, az új jogosult a jelen §-ban megállapított korlátozásra tekintet nélkül élhet felmondással azokra a lakásokra nézve, amelyekre saját és

maga családja részére van szüksége."

Az eme rendeletet kiegészítő, ez év február 10-én megjelent 590—1917. M. E. számu rendelet 1. §-a így szól:

Ha a lakásra saját maga részére amiatt van szüksége, mert vele szemben történt megengedett felmondás következtében eddigi lakásából kiköltözni kénytelen, vagy mert más községből kíván beköltözni.

Egészen világos tehát, hogy az új háziur sem mondhat fel minden körülmények között a lakóinak; az is világos, hogy aki a rendelkezéseket megszegi, kihágást követ el és kétezer koronáig terjedhető bírsággal bünteti a rendőrbíró. A lakók tehát ne hagyják magukat félrevezetni, hanem éljenek jogaikkal.

Elmenekültek Aradmegyéből a csendőrgyilkos cigányok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az a nagyarányú nyomozás, amelyet szombat óta Takácsy Dezső csendőrfőhadnagy irányítása és vezetése mellett az aradi szárnyparancsnoksághoz tartozó csendőrőrsök és más erők folytattak az agyonlőtt csendőrök gyilkosainak kézrekerítésére, ma délből befejeződött Aradmegye területét illetőleg. Kisjenőn ma a csendőrgyűrűk, amelyekben 300—350 csendőr helyezkedett el, bezárultak. Az eredmény az, hogy tizennégy katonaszökevény cigányt kerítettek kézre, akiket most illetékes katonai parancsnokságukhoz küldenek, hogy személyazonosságukat megállapítsák, mert nem kizárt dolog, hogy köztük vannak a tettesek.

Az bizonyos az eddigi nyomok szerint, hogy a gyilkosok a tett elkövetése után elhagyták a vármegye területét és Csanádmegye felé vették utjukat. Erre vall az a tény, hogy egyik csanádmegyei falu csőszje szombat éjszaka látta az elvetemült cigányokat, de minthogy akkor még nem tudott a párját ritkító felháborító gyilkosságról, nem is törődött velük.

Mint megírtuk, a kötelességteljesítésnek mártírjává vált csendőrök közül az egyik, Demeter István népfelkelő a gyilkosság színlényén meghalt. Holttestét Nagyzeréndre szállították, ahol az egész környéknek igaz és őszinte nagy részvéte mellett temették el tegnap. A csendőr-tisztikar, a csendőrlegénység és sok mások koszorú borították az elesett hős népfelkelő koporsóját, amely mellett megázó gyászbeszéd hangzott el.

A nyomozás a szörnyű gyilkosságnak részleteit is felderítette és ebből kitűnik, hogy a cigányok előre megbeszélt terv szerint jártak el és elhatározták, hogy azokat a csendőröket, akik szokásukban felakarják tartóztatni, megölik. A tragikus sors Demetert és Oláh József őrmestert vitte utjukba.

A megállapítás szerint a két csendőr szombat délután két óra tájban a zeréndi országúton portyázó járőrben haladt és már messziről észrevették, hogy két ló legelész a réten. A lovak körül több ember heverészett a fűben. Mikor közelükbe értek, látták, hogy hárman katonai egyenruhában vannak és megkérdezték tőlük, hogy mit keresnek ott, miért fogták ki a lovakat és hogy hova akartak utazni?

— A legközelebbi tanyához megyünk — felelte az a cigány, aki őrmesterei rangot viselt — mert mi a parancsnokságtól azzal vagyunk megbízva, hogy a mezőgazdasági munkára kiadott katonákat ellenőrizzük és most éppen ennek a kötelességünknek akarunk megfelelni.

— Hol van az igazolvány? — kérdezte az őrmestertől a csendőrőrmester.

— Annál az altisztnél, aki utánunk jön, de egy kevéssé elmaradt tőlünk.

A csendőr természetesen egy szót sem hitt a cigányoknak és ezért megparancsolta, hogy azonnal fogjanak be és majd együtt elmennek az említett tanyára, hogy meggyőződjenek a tényállásról.

A cigányok engedelmeskedtek. Befogás után a főülést a két csendőr foglalta el. A kocsisülésen a csendőrökkel szemben két cigány ült, míg a polgári ruhában lévő cigány mellé, aki a kocsis volt, a negyedik cigány telepedett le.

Alig haladtak száz lépést, a kocsis belsejében lévő két cigány rávetette magát a csendőrökre, akik előírás szerint, amikor a kocsira szálltak, levették a szuronyt puskájukról. Az egyik cigány kihuzta a csendőrőrmester kardját és azzal úgy üt, mint a népfelkelő csendőrt 4—5-ször fejbevágta és súlyosan megsebesítette. Ezek vérző fejjel is birokra keltek támadóikkal és annyira letudták őket fogni, hogy leugorhattak a kocsiról.

A nagy vérveszteség következtében azonban csak vándorogva tudtak Zerénd falu irányában haladni. A cigányok egyike látva, hogy Demeter népfelkelő csendőr visszanéz, felkapta a csendőröktől elesett fegyvert és kétszer rálőtt. Mindkét golyó halált okozó találat volt. Demeter holtan bukott arera. Ekkor a másik Oláh őrmesterre célzott és lőtt, de a golyó nem okozott halált. Ez történt pontosan két óra huszonnyolc perckor.

A nyomozás igen nagy apparátussal indult meg. A hatóság több száz táviratot küldött szét és telefonbeszélgetést folytatott, hogy idejekorán elvághassa a menekülő gyilkosok útját, akik azonban egerutat kaptak és ez ideig nem sikerült őket kézrekeríteni. Az aradi és nagyzeréndi postahivatal elismerésre méltó munkával volt segítségére a nyomozó hatóságnak.

A csendőrgyűrűk felkerestek ugyyszólván minden bokrot és üvé tettek minden talpalattnyi helyet. Igen érdekes és értékes felfedezésre jutottak eme nehéz munkájuk közt, amely úgy lehet, hogy valami nagy büntönyre vet majd világosságot. A nagykamarási határban van egy tó, amelyet szintén átkutattak, mert ismeretes a csendőrök előtt, hogy a menekülő cigányok a bünjeleket vizekbe szokták hajítani. A tóban egy urasági hintót találtak és valószínű, hogy a lovak is benne vannak, de ezt megállapítani csak a tó vizének lecsapolása után lehetne.

LEGUJABB.

Ejzel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Nem kell az oroszoknak Erdély és az Adria.

Páris. Poincaré elnök a közéletmezési miniszter javaslatára elrendelte, hogy a tengeriből, rozsból, árpából és zabból őrlött lisztet és pótló anyagokat csakis kenyérsütésre használhatják fel és ezeknek minden más célra való felhasználását megtiltja. A másik rendelet a 16 és 60 év között levő katonai szolgálatot nem teljesítő férfiak foglalkozási águk szerinti összeírásáról intézkedik.

Lugano. A Stefáni-ügynökségnek jelentik Pétervárról: Dragomirov tábornokot Ruski tábornok helyére az északi hadsereg főparancsnokává nevezték ki.

A pétervári munkás és katonatanács külpolitikai bizottsága közli, hogy Erdély, az Adria-tengerpart és Elzász-Lotharingia átadását nem kívánja.

A Reuter-ügynökség jelenti: A kiewi kormányzósági fogház foglyai fellázadtak. Követelték, hogy amnesztiát nyerve municiós üzemenél alkalmazzák őket. Elpusztították a fogház győgytárát és az ott talált alkoholt megitták. Csitításuk sikertelen maradt. A foglyok nyolcszáz katonaságtól kísérve a városba vonultak. A városháza előtt a hatóság tagjai fogadták a tüntető foglyokat és megígérték nekik, hogy illetékes helyen amnesztiára iránti kérésüket támogatni fogják. A foglyok erre néhány kivételével visszatértek.

Az orosz lapok utolsó jelentései szerint, a május elseji pétervári tüntetések sokkal nagyobbak voltak, mint azt eleinte hitték. Miljukov jegyzékének nyilvánosságra jutása után 130.000 ember lépett sztrájkba és a tüntetések elfolytatására kivezényelt katonák is csatlakoztak a tüntetőkhez. A lefolyt utcai harcoknak hatvan halottja van.

Csernoch János Koburg Lujzáért.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Koburg Lujza hercegnő visszatért családja körébe. A hercegnő Bécsből, ahonnan kiutasították, legutóbb Münchenbe tette át lakhelyét, ahol nyomoruságos viszonyok között élt. Münchenből azután Mattiaschot is kiutasították és ezután a hercegnő egyedül maradt itt. Nemrég Visontai Somához, jogtanácsosához segélyért fordult és táviratban közölte vele, hogy inségében és szorultságában, mint magyar nő Csernoch János hercegprimáshoz fordult védelemért és segítségért. Kérte Visontait, hogy legyen szószólója a hercegprimásnál.

Visontai a kérésnek eleget tett, de hogy a hercegprimás milyen lépéseket tett a hercegasszony érdekében, azt nem lehet tudni. Bizonyos azonban, hogy közbelépése eredménnyel járt, ezt bizonyítja, hogy a hercegnő három nappal ezelőtt megbízottai kíséretében elhagyta Münchenből és Boroszlóba utazott és önként a legszűkebb családjának védelme alá helyezte magát. Az adósságok rendezését Günther Ernő herceg vállalta el.

A hercegnő családjának gondja lesz rá, hogy régi környezetéből semmitéle kísértés ne érhesse. A hercegasszony maga is lemondott Mattiaschot illetőleg minden öhajjáról. Ez volt a családdal való megegyezésnek alapfeltétele. Valószínű, hogy ma már a hercegnő Dóra hercegnőnek, leányának birtokán élvezi a rég nélkülözött nyugalmat.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvat figyelmebe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el :-

Arad megalkotta a telekértékadó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Rendkívüli érdeklődés közepette foglalkozott ma Arad város törvényhatósági bizottsága a telekértékadó igen fontos kérdésével. Köztudomásu, hogy Arad város közgyűlése két hónappal ezelőtt ugynevezett adókérgondoló bizottságot küldött ki, amelynek az volt a célja, hogy állapítsa meg vajon a háboruban megszorodott városi kiadásokat milyen új adókkal lehetne kiegyenlíteni és miképpen volna elkerülhető a pótdadó nagymérvű felemelése. Ez a bizottság többek között javasolta a telekértékadó behozatalát is, amely adónem Aradon kívül Magyarországon még sehohsem került közgyűlés elé és így Arad e tekintetben az uttörés munkáját végezné. A bizottság szabályrendeletet is készített, amely szerint Arad város területén lévő beépített és be nem épített hasznóhajtó, vagy hasznót nem produkáló, de magáncélokra szolgáló telek az értéke után egy százalékot fizet a városi pénztárba. Ettől az új adótól a város háromszázötvenezer korona évi új adóbevételt vár. A városi tanács tudvalevőleg magáévá tette a bizottság javaslatát és Bökenyi Arisztid a tanács pártoló javaslatával terjesztette a szabályrendeletet a mai közgyűlés elé. Az előadó azt javasolta, hogy a szabályrendeletet először általánosságban, azután részleteiben tárgyalja le a közgyűlés. Amint a referens előadását befejezte, a terem minden oldaláról felhangzott a felkiáltás:

— Elfogadjuk, általánosságban elfogadjuk!

Kintzig János elnöklő főispán erre ki mondta a határozatot, hogy a telekadó kivételéről szóló szabályrendeletet a közgyűlés általánosságban elfogadta.

A nagytermet zsufolásig megtöltő városatyák esodálkozva néztek körül és keresték azokat, akikről azt sejtették, hogy általánosságban ellenezni fogják a telekadó megállapítását. Olyan hír terjedt el ugyanis, hogy a telekadó körül már általánosságban is igen nagy szenvedélyes vita fog kifejlődni. A csalódás érzetét nyomban lehűtötte Köpf János dr., aki a szabályrendelet 3. pontjánál igen mélyreható tanulmányra valló beszédet mondott és

kézfutatta a telekadónak a tervezet formában való igazságtalan voltát.

— En általánosságban — mondta Köpf dr. — elfogadom a telekadó gondolatát, azonban a szabályrendeletet mostani alakjában nem tudom pártolni. Eredetileg az volt a cél, hogy olyan területeket vonjunk adó alá, amelyek eddig egyáltalán nem viseltek terheket. Ez a szabályrendelet azonban olyan területeket adóztat meg, amelyek már eddig is jelentékeny adóval járultak hozzá a közterhekhez.

Nagy hibája többek között az értékadó szabályrendeletnek, hogy olyan ingatlanokat is megakar adóztatni, amelyek községi adómentességet élveznek. Ez az új adóztatás jogtalan, mert hiszen az új épületeket, gyártelepeket, 12—15 évi adómentességgel ajándékozta meg a város és tőlük ezt elvenni nem lehet. Nézzük, hogyan oszlik meg az adózás Aradon. Az állami adó összege Aradon két millió korona. Ebből 712,000 korona a házáadó, 665,000 korona a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója, 438,000 korona a III. osztályú kereseti adó, 60,000 korona a magántisztviselők adója, 20,000 korona a tőkekamat adó és 48,000 korona a többi adó. A háztulajdonosok tehát az összes állami adóknak 37%-át, a földtulajdonosok pedig 2%-át fizetik. Az új értékadó két-

ségtelenül legjobban sújtja majd a város belterületén lévő háztelkeket, holott azok tulajdonosai már eddig is a legtöbb adót fizetik. Igaz, hogy a város fejlődésének előnyeit leginkább a városi telektulajdonosok élvezik, de a terhek legnagyobb részét is ők viselik és így az a 350,000 korona új adó, amely a telekérték megadóztatásából befolyik, ők terhelik. Sokkal igazságosabb volna, ha községi pótdadóval fedezné a város háztartásainak hiányait. Ezt a városi beltelkek tulajdonosai készséggel meg is fizetik, de akkor fizessék meg a pótdadót a város többi lakó is. Az általam felhozandó példa azt fogja igazolni, hogy a telekértékadó nagy aránytalanságokat idéz elő az adófizetést illetően. A Weitzer waggongyárnak például tizenhét katasztrális hold ingatlan van, négyszögölönként 50 korona árt számítok. A félszázalékos telekértékadó mellett tehát ezután 700 korona telekértékadót fizetne. Ha azonban pl. 20%-os községi pótdadót kellene fizetnie, akkor 13,000 koronát fizetne, mert a Weitzer-gyár most 56,700 korona állami egyenes adót fizet. Már ez a példa is igazolja, hogy a telekértékadó egyesekre nézve igen kedvező lesz, már pedig a községi pótdadó emelkedésével igazságosabb volna ezeknek megadóztatása. Ez a példa is dokumentálja, hogy a szabályrendeletet mostani formájában nem szabad elfogadni. Ha elfogadnánk a szabályrendeletet, akkor igazságtalanul újabb teherrel raknánk meg azokat, akik már eddig is jelentékeny adókat fizetnek. Éppen ezért indítványozom, hogy a szabályrendeletet módosítsák, ne legyen különbség a beépített és a be nem épített telek között, csak ez a szó szerepeljen, hogy városi telek. Az ellen se volna kifogásom, hogy a telekértékadó egy százalékra emeltesse fel, azonban bizonyos levonások engedtesse meg az állami vagyon mintájára. A telekérték-adóból le kellene vonni az állami föld és házáadó egy harmadrészét, legteljebben azonban a telekadó 2/3 részét erejéig. Rá kell mutatnom arra, hogy az állam a vagyonadóból megengedi levonni a jövedelemadó egy részét, ezt a gyakorlatot tehát mi is elfogadhatjuk. Igazságtalan volna ha nagy telekértékadóval sújtanánk a háztulajdonosokat akkor, amikor tudvalevőleg az állam rendeletileg tiltotta meg a házbérek felemelését, ugyanakkor pedig a háztulajdonosokat vagyoni, jövedelmi és hadinyereség adóval sújtja és ugyanakkor a város még telekértékadót is kivet rájuk. Ez nem igazságos és ezt a végletekig nem lehet vinni. Jól tudjuk, hogy ez az egyetlen adóterület, ahol az adó objektumotmegtelenül lehet megadóztatni, míg ellenben a másik példánál a jövedelmi adónál el lehet tüntetni a kivétő bizottság elől bizonyos jövedelmeket.

Köpf dr. érvelései általános figyelmet keltenek

és a terem számos oldaláról helyesléssel fogadták felszólalását.

Utána Kertész Miksa dr. szólalt fel és ama véleményének adott kifejezést, hogy igazságtalan volna, ha a be nem épített telkeket is megadóztatnák. Ha ezt elfogadnák, akkor a be nem épített telkek tulajdonosai aránytalanul nagy áldozatokat hoznának a beépített telkek tulajdonosaival szemben. Utána Szathmari János javasolta, hogy a szabályrendelet paragrafusait sorrendben tárgyalják le és ne ugorjanak át a felszólalók a harmadik paragrafusról a tizedik paragrafusra.

Köpf János dr. válaszolt Kertész Miksa dr.-nak és megoátolta azt a kijelentést, mintha az üres telek nem jövedelmezne.

— Épen olyan az üres telek tulajdonosa — mondta — mint az, akinek nagy betétje hever a pénzügyintézeteknél, azonban a kamatokat nem veszi ki. Sem a be nem épített telek tulajdonos, sem az, aki a betétek kamatait bent hagyja, semmivel sem járul a város fenntartásához és fejlesztéséhez, hanem spekulatív tőkét gyűjt, amely később nagy jövedelmet hajt számára.

Kintzig János elnöklő főispán arra figyelmeztette a szónokokat, hogy mindig csak az előadó által felolvasott szakaszokhoz szóljanak hozzá.

A harmadik szakasznál, amely a telekértékadó mentesítésekre vonatkozik, Schütz Henrik dr. szólalt fel és rámutatott arra, hogy telekértékadó igazság szerint annak a gyárnak és egyéb ingatlan tulajdonosának is meg kell fizetni, aki ingatlanra, vagy vállalatát után községi adómentességet élvez. Nehogy bármilyen félreértés is keletkezzen, javasolja, hogy pótlólag a szakasznál, vegyék fel a következő pontot: „a telekértékadó kiterjed minden telekre még akkor is, ha az községi adómentességet élvez”.

A közgyűlés elfogadta a módosítást és ugyanezen magáévá tette Just Ferenc indítványát a 4. §-nál, hogy a telken lévő felépítmény szó helyett, magas építmény szó kerüljön a szabályrendeletbe.

Ellenben nem fogadta el a közgyűlés Lukács Lajos indítványát, hogy a telekérték megállapító-bizottságba négy háztulajdonost küldjön ki a közgyűlés.

A 10. §-nál Köpf János dr. megismétli a 3. §-nál elhangzott azt az indítványát, amely a telekértékadóból való levonásokat célozza.

Reisinger Sándor szerint az a legigazságosabb adózás, ha azok adóznak, akik leginkább képesek arra. A be nem épített telkek tulajdonosai rendelkeznek olyan anyagi eszközökkel, hogy a telekértékadót megfizethetik, épen ezért teljes egészében elfogadásra ajánlja a szabályrendeletet.

Reinhart Gyula nem járul hozzá Köpf János dr. javaslatához. A telekértékadó kivétele — mondta — teljesen nyilvános, az egész város ellenőrizheti azt, így tehát nem célszerű, hogy a telekre épített ház nagysága, vagy magassága is mértékadóul szolgáljon az adókvetésnél.

— Ezt én nem mondtam — szölt közbe Köpf dr.

Reinhart Gyula: Minden adó áthárítható másra és így a telekértékadó is áthárítható lesz. Szerencsétlen fog hatni az építkezéseknél, új házak keletkeznek és az ott létesítendő új lakások bérőre átháríthatja a háziur a telekértékadót. A telek spekulációt mindenesetre megtogja szüntetni ez az új adó, amely azt célozza, hogy mindenki a saját zsebére és ne a város zsebére spekuláljon.

Paragó Rezső vitába száll azokkal, akik attól félnek, hogy

az állam nem fogja jóvá hagyni az új adót.

Az állam már megtörte azt az elvet, hogy akik községi adómentességet élveznek, azok az adómentességet élvező objektum után nem volnának megadóztathatók. Szerencsésnek tartja Köpf dr.-nak azt a hasonlatát, hogy a be nem épített telek tulajdonosa olyan, mint az a betető, aki betétje után nem veszi ki a kamatot. Ezt felszólaló azzal toldja meg, hogy minden háztulajdonos olyan, mint a betétje kamatait ki nem vevő betető, mert a háztulajdonos nem kapja meg háza után a megfelelő kamatot és erre csak akkor számít, amikor a házat eladja,

mert azt hiszi, hogy az eladási ár busás nyereséget hoz neki. Szerinte a háborus adók igazságosak és ha az állam összes kiadásait az adókból fedezni akarja, akkor mindenki a jövedelmének egyharmadrészét kell, hogy az államnak adja.

A telekértékadó már azért is rendkívül igazságos, mert a telek jórészt a háboru következtében lett értékesebb. A gyárak és általában a vállalatok a háboru következtében jelentékenyebb nyereségre tettek szert, tehát telekük után elbirják a tervezet fél százalékos telekérték adót. Általában véve nem kell nagyon aggódnia a háztulajdonosokért, mert azok áttudják hárítani az újabb terheket más társadalmi osztályokra és bátran mondhatja, hogy

a háziur csak egyetlen lakóval szemben önzetlen: önmagával szemben.

A telekértékadó építkezésre serkenti a telektulajdonosokat és így a házigazdáknak alkalmuk lesz az új adót lakóikra áthárítani.

Schütz Henrik dr. szerint ha már eddig is nem tudtuk volna, hogy a telekértékadó jogos és igazságos, akkor erről meggyőzött bennünket Köpf János dr.-nak, az *Aradi Közlöny* mai számában megjelent cikke. Felszólaló ezután polemizál Köpf példáival és arra a konklúzióra jut, hogy a különböző telkek összegének arányosságát kell adóalapul elfogadni. Szerinte jobbra azokat sújtja a telekértékadó, akik eddig nem adóztak és ha arról van szó, hogy az új adót hozzuk-e be, vagy pedig 18-20%-kal emeljük a pótdadót, akkor inkább az új adó mellett kell állást foglalni. Az adózókat három kategóriába lehet sorozni. Először jönnek az üres kültek, azután az üres beltek és harmadszor a beépített telkek tulajdonosai. Az első és második csoportban levők rosszul járnak a telekértékadóval és jól jönnek ki a pótdadó emeléssel, a harmadik csoportban levők pedig jól járnak, ha behozzuk a telekértékadót. Egyáltalán nem helyesli Köpf dr.-nak az adólevonásokra vonatkozó javaslatát, mert akkor nem folyik be a tervezett háromszázötvenezer korona új adó.

Varjassy Lajos dr. szólalt fel ezután.

— Azt hittem — mondta — hogy azok, akik nem helyeslik a telekértékadót, kifogásaikat az általános vita keretében fogják elmondani. Ehelyett azonban a részletes vitánál hoznak fel érveket és tesznek javaslatokat. Gratulálok ennek a taktikának, mert ha a részletekben való vitánál elhangzott javaslatot elfogadjuk, akkor sarkaiból forgatjuk ki a telekértékadó gondolatát. Nem fogadhatom el Köpf dr.-nak a telkekre vonatkozólag felállított disztinkcióját, sem pedig a levonásra vonatkozó javaslatát. Ez teljes meghamisítása volna a telekértékadó elvének, amelynek az az alapja, hogy új adóval kell sújtani azokat a telkeket, amelyek a város fejlődése következtében értékükben meggyarapodtak. Ha Köpf dr. javaslatát elfogadnánk, akkor éppen a legértékesebb telkek kerülnek el a telekadótól.

Csodálkozom, hogy még az adóügyekben teljesen jártas kiváló faktorok is azt állítják, mintha a háztulajdonosok érdeme volna a város kulturális fejlődése, mintha a háztulajdonosok adó filléreikkel jobban fejlesztették volna a várost, mint a lakosság egyéb rétegei. Ez elv szerint tehát a háztulajdonosoktól nem szabad elvenni azt az értéket, amelyet telkük a saját maguk által végzett munka árán kaptak. A várost az egész polgárság fejlesztette, a fejlődéshez hozzájárult a városi lakosság a szaporodásával és bármily tiszteletre méltók is előttem a háztulajdonosok, de kétségbe kell vonnom, hogy ez a népszaporulat kizárólag az ő érdemük volna. (Derűtség.) Nem helyeslem

Köpf dr.-nak azt az érvelését, hogy az állami vagyonadó mintájára levonásokat eszközöljünk a telekadóból. Az állam nem járt el kellő szociális érzékkel, amidőn a vagyonadóból levonásokat engedélyezett, tehát nincs okunk követni ezen a téren az államot. Értesülésem szerint különben is

a kormány radikális vagyonadó törvényt készít elő

és akkor fogja korigálni mostani tévedését. Ne ejtsük el a telekadó gondolatát és ne térjünk vissza a züllött pótdadó emeléséhez (általános helyeslés.) Ha elfogadnánk Köpf dr. javaslatát, akkor nem folyna be elég fedezet a városi kiadások számára a telekadóból és akkor ismét a pótdadó emeléséhez kellene folyamodni, már pedig ezt minden áron el kell kerülni. Ha a pótdadót nem akarjuk emelni, akkor Köpf dr. indítványának elfogadása esetén más vagyontárgyakat aránytalanul nagy adóval kellene sújtani és ez végeredményben vagyonek Kobzashoz vezetne, már pedig ez senkinek sem lehet szándéka. A telekadó építkezésre serkenti a telektulajdonost és az építkezés következtében sok új lakás keletkezik, a mely lehetetlenné teszi a lakások bérének fel-emelését, így tehát a telekadót lehetetlenség áthárítani a lakóra. Ebben rejlik a telekadó nagy szociális ereje és éppen ezért el kell azt fogadni.

Varjassy dr. tartalmas beszéde általános helyesléssel találkozott és meggyőző erővel hatott.

Utána Köpf dr. szólalt fel és azt hangoztatta, hogy az eddigi felszólalók voltaképpen a telekérték emelkedési adó mellett gyűjtött érveket hozták most fel, már pedig a telekérték emelkedési adó gondolatát a törvényhatósági bizottság már egyszer elvetette. Varjassy dr.-nak kijelentésére, hogy ő kiakarja forgatni a telekértékadó gondolatát, az a megjegyzése, hogy *igenis szándékában volt azt kiforgatni, mert mostani alakjában nem találja elfogadhatónak.*

Kintzig főispán ezután szavazásra tette fel a kérdést és a közgyűlés 75 szavazattal változtatás nélkül elfogadta a szabályrendelet 10. szakaszát, napirendre térve Köpf dr. indítványa felett.

A 14. §-nál elfogadták Schütz dr. módosítását, majd Mandl dr. felszólalása után a többi szakaszokat is magáévá tette a közgyűlés és így a telekértékadó szabályrendeletet megszüavazta a törvényhatósági bizottság.

Marcok Macedóniában.

Budapest, május 9. (Hivatalos.)

A főhadiszállítás jelenti:

Keleti harcár:

Bukovina déli részében az orosz felderítő csapatokat visszavertük. — Egyéb jelenteni való nincsen.

Olasz harcár:

Nincs különös esemény.

Délkeleti hadszíntér:

Az Ochrida és a Prespa tó közti szorosban osztrák-magyar és ozmán osztagok tegnapelőtt az ellenség előretörését megghiusították. — Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aradi szabók az 500 koronás öltönyről.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Az *Aradi Közlöny* szónáta azt a sajátos esetet, hogy egy aradi uri szabó cég 500 koronáért akart csinálni egyszerű nyári kelméből egy öltönyt. Mi nem nevezünk meg a céget, egyik aradi lap mai számában azonban az illető szabóüzlet tulajdonosai, *Mártics* és *Pák* Nyilttérben válaszolnak jogos kritikánkra. Nyilatkozatukban költségvetést is készítenek az 500 koronás ruháról. E költségvetés szerint ahhoz az öltönyhöz három méter és 80 centiméter kelme szükséges, s ennek métere most 72 korona. A kelme tehát szerintük 273 korona 60 fillérbe kerül. A munkadíjban a kabátért 30 koronát, a nadrágért és a mellényért pedig külön-külön 7—7 koronát számítanak. Ezenfelül hozzávalók címén, részletesen felsorolt tételben, 82 korona 85 fillért számít a cég és így kihoz a kelme, a hozzávaló és a készítés fejében 400 korona 45 fillért, amelyhez 25 százalék hasznot számítva, 500 koronánál olcsóbban nem készítheti el az öltönyt.

A nyilatkozó szabócég számvetését két, teljesen megbízható aradi uri szabó elé tartoztuk; az ő számításuk szerint a *Mártics* és *Pák* cég kretája, mint rendszeren, most is nagyon vastagon fog. Egyik szabóasztásági szabó cég kijelentése szerint ehhez az öltönyhöz nem három méter nyolcvan centiméter, hanem csak három méter és negyven centiméter kelme szükséges. Feltéve, hogy a cég csakugyan 72 koronás kelméből készíti a ruhát, még mindig nem volna szabad 370 koronánál többet számítani az egész öltözetért, mert meg kell elégednie egy öltöny után 50 korona és nem 100 korona haszonnal, mint amennyit a „szerény“ *Mártics* és *Pák* cég számít.

Schäffer Henrik aradi uri szabó szerint is ez öltönyhöz csak három méter és negyven centiméter kelme szükséges. Ha 70 koronás szövetet számítunk és a munkadíjban 30, hozzávalóban 40 koronát, haszonban pedig 25 százalékot számítunk, akkor is el lehet készíteni a ruhát 350—360 koronáért, noha a mai magas árak mellett nem is okvetlen szükséges 25 százalék hasznot felszámítani.

Amikor a tisztviselőkről leszakad a ruha, mert képtelenek újat csináltatni, akkor nem lenne szabad a nadseregszállításokból busás hasznot élvező cégnek ilyen horribilis árrakkal megnehezíteni a polgárok megélhetését. Egyáltalán nem tudjuk megérteni, hogy miért kell egy öltözet után 100 korona hasznot számítani, amikor két évvel ezelőtt még 100 koronáért kitűnő ruhát lehetett kapni Aradon.

A szóban forgó rendelőnek azonban — és itt is van egy kis bökkény — nem 380, hanem csak 340 cm. kelmére van szüksége, s az így eltüntetni szándékolt differencia újabb 30 korona hasznot tesz ki. A nagy hangon nyilatkozó cég tehát egy öltönyön saját bevállása szerint is 100, illetve 130 koronát akart nyerni, míg a többi szabók rásütik, hogy ez a nyereség öltönyönként eléri a 150 koronát. A hadiszállításon meg nem gazdagodott polgárság számára védelmet kérünk — a rendőrbíró-ságtól.

Az *Aradi Közlöny*

előfizetési árai helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona.

Negyed évre 8 korona.

Egy órára 3 korona.

Zubor Andor
adóügyi tanácsnok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután tartott közgyűlésén választotta meg az üresedésben levő pénzügyi tanácsnoki állásra Zubor Andort, a városnak eddigi első aljegyzőjét. A városatyák minden alkalommal nagy érdeklődést szoktak tanusítani, ha választás van a közgyűlés sorrendjére tűzve és eme fontos aktus ma is „zsufolásig” meg tudta tölteni a közgyűlés termét. Jó hátul állott a tárgysorozatban a választás, huszonnegyedik pontként szerepelt és mielőtt a legösibb magyar szenvedély utat törhetett volna magának, bizony végig kellett hallgatni az adóreformokról elhangzott vitákat. Mintha csak azt jelezte volna a közgyűlés mai lefolyása, hogy az új „városi finánc miniszter” jól összeszedje az orejét, ha a város deficitet kasszáját meg akarja tölteni. **Új ember és új adók!** Csupa jövőbeli reménykedés és ismerve a magyarnak az adókkal szemben tanusított atavisztikus ellenszenvét, jó jelnek kell tekintenünk, hogy Zubor Andor új állása elfoglalásakor olyan új jövedelmi forrásokat is kap, amelyek, ha nem is lesznek népszerűek, de mindenesetre megkönnyítik a helyzetét. Amennyire nem népszerű az adó, annyira népszerű Aradon az új adóügyi tanácsnok, akit eddig is mindenki csak szimpátiával látott abban a fontos munkakörben, amelyet a polgárság javára betöltött. Komoly volt a választási küzdelem, mert kivüle Bökényi Arisztid a város egyik legkiválóbb, nagyképzetségű, önzetlen és rendkívül értékes tisztviselője pályázott az állásra, aki mintaképe az ambiciózus, becsületos, tisztakezü köztisztviselőnek, állásának, valamint személyiségének dísz és megbecsülést szerző embernek. Grumáz László dr., a rendőrbíró vezetéke is részt vett az erős versenyben, aki különösen a háboru alatt mutatta meg, hogy részrehajlatlan, szigorú, de igazságos bíró, aki, amennyire üldözi a bűnt, annyira pártfogója minden tisztességes törekvésnek.

Estébe hajlott már az idő, amikor Angel István dr. főjegyző bejelentette a közgyűlésnek, hogy a megüresedett adóügyi tanácsosi állásra három pályázat érkezett be és hogy a közgyűlésnek választás utján kell az állást betöltenie. Bökényi Arisztid, Grumáz László dr. és Zubor Andor adták be pályázati kérvényüket.

Az elnöklő Kintzig János főispán a törvény intézkedéseinek megfelelően felszólította a közgyűlést, hogy alakítsa meg a jelölő választmányt és a maga részéről Neuman Adolf bérót, Issekutz László dr-t és Rosenberg Miksa dr.-t küldötte ki, míg a közgyűlés Domány Józsefet, Steinhardt Mór dr.-t és Vizer Lajost választotta meg.

A jelölő választmány tanácskozással vonult vissza és mikor ismét megjelent a teremben, a főispán jelentette a közgyűlésnek, hogy első helyen Bökényi Arisztidet, mint akinek legtöbb szolgálati éve van, jelölték, második helyen Zubor Andort és harmadik helyen Grumáz László dr.-t javasolják megválasztásra.

A főispán nyomban elrendelte a szavazást és így teljesen feleslegessé vált annak az ivének a benyújtása, amelyen husz törvényhatósági bizottsági tag szavazást kért. A főispán két szavazó küldöttséget alakított. Az elsőnek tagjai voltak Rosenberg Miksa dr., Walder Gyula és Varjassy Lajos dr., jegyzője pedig Angel István dr., a másodiknak Vizer Lajos, Schütz Henrik dr. és Kneffel Lajos, jegyzője pedig Lukács István dr. A szavazás idejére

a főispán a közgyűlés ülését felfüggesztette.

Ugy a közgyűlési teremben, mint a zsufolásig megtelt karzatokon nagy izgalom közepette találgatták, a gyors tempóban folyó választási aktus alatt, az esélyeket, mert a viszonyok ismerői tudták, hogy a jelöltek érdekében erős munka folyt. Értékes és komoly tehetségek versenye volt ez és egy olyan díszes állást kellett betölteni; amelynek sorsáért minden városatyá igen nagy felelősséget visel a polgársággal szemben.

A szavazás befejezése után a főispán újra megnyitotta a közgyűlést és Vizer Lajos bejelentette a skrutinium eredményét. E szerint:

Zubor Andor 51 szavazatot,
Bökényi Arisztid 43 szavazatot,
Grumáz László 6 szavazatot kapott.

A főispán kihirdette, hogy a közgyűlés Zubor Andort választotta meg a város adóügyi tanácsnokává. Lelkes éljenzéssel és meleg ovációval fejezte ki a közgyűlés megelégedését a választás felett.

Ekkor felállott Varjassy Lajos polgármester és azt indítványozta, hogy Zubor megválasztásával megüresedett első aljegyzői állásra válassza meg a közgyűlés Petrány Györgyöt, a városnak hadbavonult rendkívül derék, szorgalmas és nagy ambícióju eddigi második aljegyzőjét. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta az indítványt, míg a megüresedett második aljegyzői állásra a polgármester javaslatának megfelelően pályázatot irt ki a törvényhatósági bizottság.

Aradon tárgyal
a temesvári határrendőrség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Amíg Temes megye külső hadterület volt: egészen érthető volt a belügyminisztériumnak az az intézkedése, hogy az Aradról Temes megyébe szándékozó utasokat igazoltassa. A viszonyok ugyanis azt bizonyították, hogy a hadterületeken sok nem oda való elem: kém és káros foglalkozású existencia fordul meg: az ellenőrzés tehát helyes és célszerű volt. A belügyminiszter a rendelet szigorú keresztülvitelével a magyar királyi határszéli rendőrség temesvári kapitányságát bizta meg. A határrendőrség elismerésre méltó buzgalommal teljesítette a parancsot s nem egy „jó fogást” csinált. Mindenesetre nagy része van abban, hogy a temesi külső hadterület megtisztult a nem kívánatos elemektől s a katonai intézkedések titkai nem vándorolhattak illetéktelen szemek elé.

Temes megye már régen nem hadterület többé, az igazolás azonban még mindig folyik és pedig a régi eréllyel. Az Arad és Temesvár közötti nagy személyforgalmat ennél fogva sokszor éri kellemetlenség. Egészen kifogástalan és jóhiszemű emberek ülnek fel a temesvári vonatra igazolvány nélkül, nem is álmódva arról, hogy e vonalon még mindig a háborus rendszabályok uralkodnak. Így aztán naponkint jó egy néhány olyan utas akad, aki szabályszerű rendőri igazolvánnyal nem rendelkezén, a feljelentettek listájára kerül.

Ennek az állapotnak ma már semmi értelme nincs. Üdvös dolog volna, ha a rendes vasuti korlátozatlan közlekedést helyreállítanák s ezzel sok felesleges zaklatástól kimélnék meg az utazó közönséget, de sok felesleges munkát vennének le a kitűnő határrendőrség vállairól, amelynek értékes ideje bizonyára egészen másra való, mint a jámbor utasok igazoltatására. Hogy ez mennyire így van: értesülésünk szerint nem csak Arad városa, de maga a határrendőrség

is tett már a belügyminisztériumhoz felterjesztést a jelenlegi állapot megszüntetése iránt. Mindezeidig eredménytelenül. Ugy gondoljuk: Arad város vezetőségének agilisabban kell eljárnia ez ügyben, mert most már annyira felszaporodtak az igazolási ügyek, hogy Temesvárról Aradra kellett átjönni egy határrendőrségi fogalmazónak az ügyek letárgyalására. Ezért mindenesetre elismerés illeti meg a temesvári kapitányságot, mert ez az előzetes lehetőség teszi azt, hogy 30-40 aradi polgárnak ne kelljen ilyen tessék-lássék hibaért szégyenszemre a temesvári határrendőr-bíró elé járulni.

Megdrágul
a mulatság és gőzvasut.
— Elveto a városi közgyűlésen a bérletjegyek árának emelése ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése nevezetes fordulópontot jelent Arad történetében. A tanács egész boszréáját rakta a közgyűlés asztalára az általa kiküldött bizottság reformeszméinek, amelyek arra voltak szánva, hogy új adók behozatalával a várost a súlyos pótdórendszerrel egyszer és mindenkorra, radikalisan megszabadítsák. Ferróan izzó volt a hangulat a közgyűlési teremben, hiszen a széksorokban azok ültek, akiket az új adónemek, ad personam érintenek a legerősebben.

(Adó a mulatságra.)

Alig végeztek a telekértékkadóval — amelynek elfogadásáról külön cikkben számolunk be, — amikor Kovács Vince kulturtanácsnok a még mindig viharos levegőben előterjesztette a vigalmi adó behozataláról elkészített szabályrendelet-tervezetet. Maga az előadó bevállalta, hogy a szórakozás megadóztatásával nem sok jövedelemre van kilátás, a három bizottság 7000 koronára számít. Körtész Miksa dr. állott fel erre: Kéri a vigalmi adó elvetését, mert nem érdemes kultúrtörékvéseket ilyen csekély összeg miatt meggátolni és a sport és zene művelőit és kevelőit teherrel sújtani. Még kevésbé pedig a szegény népek primitiv vasárnapi mulatságaira adót róni. Ha már szociális szempontból tárgyal a törvényhatósági bizottság javaslatokat, kimélik meg az igazán legszegényebb néposztályt. A közgyűlés a többszólalás után a tanács javaslatát fogadta el, a vigalmi adó behozatalát elrendelte.

(Megdrágul a gőzvasut.)

Következett a tanács előterjesztése aziránt, hogy a gáz és elektromos áram után tervbe vett adózást mellőzzék. A közgyűlés a javaslatot elfogadta, a világitási adót elvetette.

A városi közúti közlekedési vállalat által igénybe vett városi terület után fizetendő területhasználati díjat 60.000 koronában állapították meg. A városi közlekedési vállalat 1916. évi jövedelméből a városi penztárhoz 50.000 koronát átutaltattak. Ennél a pontnál Lócs Rezső helyettes-polgármester, gazdasági tanácsnok kijelentette a műszaki bizottságnak azt az ismeretes határozatát, amely szerint a közúti gőzvasut jegyeinek árát egységesen 20 és 30 fillérben állapítják meg, este 10 óra után pedig minden jegy ára 30 fillér lesz. A 12 filléres szakaszjegyek csakis a város belterületén, a Radnai-utig maradnak érvényben. A bérletjegyek árát pedig szintén mérsékelten felemeli. Az előterjesztéshez Köpf János dr. szólalt fel elsőnek: Nem tudja ide tartozik-e, de ő a gőzvasut jövedelmezőségét a mai viszonyokhoz képest nem tartja megfelelőnek. Tíz évvel ez előtt a konflis ára 1 korona volt a vasúthoz, viszont a lóvonat már akkor is husz fillér. Tekintélyes tarifaemelést javasol. Lehet, hogy ez esetben öt százalékkal kevesebb utas lenne, de a tekintélyes jövedelem kétségtelen. Ezenkívül a tarifaemelés elsősorban az idegeneket sújtaná. Indítványozza, hogy utasítsa a közgyűlést a műszaki bizottságot a tarifaemelés elkészítésére.

Justh Ferenc: Ma a mi gőzöstinktől nagyobb jövedelmet kihuzni az üzem rendben-

Tizenkettő a kávéházak zárórája.

— Holnap lép életbe az új rend. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Budapesti Tudósító jelenti: A magyar királyi belügyminiszter rendeletet adott ki a záróóráról és a tüzelő anyagok megtakarításáról szóló előbbi rendelet részleges módosítása tárgyában. A rendelet holnap, május 10-én lép életbe és a mai állapotokkal szemben a következő módosításokat tartalmazza:

1. A kávéházak, étkező helyiségek, vendéglők, korcsmák, italmérők, vagy elárúsító helyek vagy cukrászdák záróráját tizenegy órától tizenkét órára emeli fel.

2. Az egyesületi helyiségek záróráját szintén tizenkét órában állapítja meg.

3. Az üzletek záróráját esti hét órára teszi. Csak a kizárólag élelmi, vagy egyedárusági cikkeket árusító üzletek tarthatók esti nyolc óráig nyitva.

A záróra rendeletnek ma érvényben levő más rendelkezései ezen ul is változatlanok maradnak. Ugyisint nem módosul a színházak, szórakozó és mulatóhelyek eddigi tíz órai zárórája sem. A rendelet a hivatalos lap holnapi számában jelenik meg.

— **A királyné születésnapja.** Zita királyné születésnapja alkalmból Aradon az összes hitfelekezetek templomaiban istentisztelet volt, amelyen a hatóságok és nagy közönség vett részt. — Bécsből jelentik: A királyné ma külön kihallgatáson fogadta Arz Arthur báró vezérkari főnököt, aki a harcban álló csapatok üdvözlését fejezte ki és a királynénak virágcsokrot nyújtott át, amelyhez a hadban álló seregek szolgáltatták a virágokat.

— **A miniszterelnök pihenése.** A Budapesti Tudósító jelenti: Tisza István gróf miniszterelnök ma este néhány napi tartózkodásra Gesztre utazott.

— **Százezrekről lemondó bankigazgató.** Bécsből jelentik: Stein György a bécsi Landerbank igazgatója lemondott minden állásáról, hogy mint fizetés nélküli tanácsadó felajánlja szolgálatait a kormánynak a szarvasmarha és általában a husarak szabályozása céljából. Egyidőre lemondott az egyes intézeteknél viselt igazgatósági állásáról is, mert tapasztalatait és tudását, amelyet mint bankigazgató szerzett, a kormánynak akarja felajánlani. Példátlanul áll Ausztriában, hogy valaki százezrekről való jövedelméről lemondjon, azért, hogy a köznek szentelhesse munkáját.

— **A hatodik hadikölesön aláírási ára.** Budapesről jelentik: A hatodik hadikölesön aláírási felhívásában az aláírási árat tévesen közölték, mert az 1917. május 25-ét követő napon 1917. évi június 12-ig bezárólag történő aláírás esetén nem 96 korona 40 fillér, hanem 96 korona 30 fillér.

— **Önként menekültek nem kapnak segítyt.** Budapesről telefonálja tudósítónk: Az erdélyi oláh invázió során igen sokan otthagyták otthonukat azok közül is, akiknek lakhelyét az ellenség nem lenyegette. A belügyminiszter most elrendelte, hogy a Kolozs, Szolnok-Doboka Aranyos-Torda megyék és Marosvásárhelyről menekülteket önkéntes menekülőknek kell tekinteni. Elmenekülésükre okuk nem volt és gy részükre segíty nem folyósítható. Akik pedig a múltban segítyt vettek fel, azt vissza kell fizetniük.

Sikeresen megoperálták Baross

Ferenc dr. főispánt. Megírta az *Aradi Közlöny*, hogy Baross Ferenc dr. Aradvármegye főispánja Budapestre utazott, hogy egy ottani szanatóriumban régi bajára gyógyulást keressen. Mint örömmel értesülünk, a vármegye kiváló és népszerű főispánja a gyógyulás utján van. Ma kitűnően sikerült operáción esett át és minden remény megvan arra, hogy most már zavartalanul szentelheti nagy tudását, képességét az általa annyira szeretett vármegye közügyeinek. A sikeres operáció híre mindenütt igen őszinte örömet okozott, mert Baross dr. főispán tiszteletnek és szeretetnek örvendő előkelő személyiség.

— **Kitüntetések.** A király az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül Takács Ferenc népfelkelő tizedesnek a 2. honvéd gyalogezredben az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagja, Papp János tizedesnek a 3. honvéd huszárezrednél, Gog József tizedesnek, Zimmer Márton őrmesternek, Nagy György Imre szakaszvezetőnek és Ribovics Mihály honvédnek a 2. honvéd gyalogezrednél az 1-ső osztályú vitézségi érmét, Román Gyula őrmesternek a 2. honvéd gyalogezrednél a 2-ik osztályú vitézségi érmét ujjalag és Sipos Mihály népfelkelőnek, *Bzilágyi* Béla egyéves önkéntes szakaszvezetőnek, *Weszeley* Ferenc szakaszvezető címzetes őrmesternek, *Gulyás* Mihály tizedesnek és *Kamasz* Mihály népfelkelőnek a 2. honvéd gyalogezrednél a 2. osztályú vitézségi érmét adományozta, egyben megengedte, hogy Román Gyula őrmester, a 2. honvéd gyalogezrednél a porosz érdemérmét elfogadhassa és viselhesse.

— **Temesvárt is megjavult a lisztkiosztás.** Megírta az *Aradi Közlöny*, hogy Temesvárott az utóbbi időben, noha a város a kereskedők útján juttatja el a lisztet a közönséghez, mégis mizériák keletkeztek, míg Aradon ez a rendszer teljesen bevált. Mint most a temesvári lapokban olvassuk, a városi tanács intézkedései következtében a bajok ott is szűnőfélben vannak. A csoportosulásoknak ugyanis az volt az oka, hogy a közönség már akkor elhelyezkedett az üzletek előtt, amikor a kereskedő a malmokból még meg sem kapta a lisztet. Tette ezt azért, mert attól félt, hogy nem jut elég fehér liszthez, már pedig ezt mindenki biztosítani akarta a maga részére. A lisztet a kereskedő csak délután kapta meg és bizony nem csoda, ha a csoportosulók ekkorra már türelmetlenekké váltak. A tanács akként intézkedett, hogy a kereskedők, illetve a lisztárúsítók már a hét elején átvegyék a vevőktől a lisztjegyet és a liszt árát, a lisztet pedig péntek reggel kezdik kiszolgáltatni. Ezzel elejét is vették a torlódásnak és mint látjuk, a panaszok meg is szűntek.

— **Aranyeres bántalmaknál,** végbélvérzés, derékfájas, nehéz lélekzés, szivdovogás, szédülés, hányóinger és gyakori vizeleti inger eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata sok esetben gyógyulást és mindig kellemes megkönnyebbülést szerez.

— **Elitelt árarágítók.** Ma délután előállítottak a rendőrségre öt torontálmegyei, felsőaradi asszonyt, akik tizenkétkilós táblákban háziszappant árultak 4 korona 16 fillér maximális ár helyett 6 koronáért kilénként. Grunáz László dr. rendőrkapitány, a rendőri büntetőbíróóság vezetője 20-20 korona pénzbüntetésre ítélte őket és mintegy 500 korona értékű szappant elkobzott tőlük. Az ítéletet megfeleltették.

— **A Marosba ölte magát.** Kedden az Erzsébet hidról egy eddig ismeretlen ember a Marosba ugrott és kevéssel ezután eltűnt a habok között. Az öngyilkosságnak sok szemtanúja volt, de a szerencsétlen embernek már senki sem mehetett segítségére. Érdekes az esetben az is, hogy a rendőrség eddig mi sem tud az öngyilkosságról.

— **Irodistanók,** kezdők is, kik katonai hivatalokban jobb fizetés mellett állást akarnak vállalni, utbaigazítást és előkészítést nyernek, Lázár Vilmos-utca 2., este fél 7-től fél 8-ig. Német nyelvi megkiváncsítók. 3056

— **Ertesítés.** Nagy Géza előnyösen ismert fényképész a harcterről 20 napi szabadságra hazaérkezett és műtermének vezetését személyesen vette át. 2870

— **Helybell és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levelepapírosok, papírzacskók, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel Izsó papírnagykereskedésénél.**

Kivégzett román tisztiek.

(Új orosz-román szerződés készül.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. Bratianu és Joneszku a román kormány megbízásából Pétervárra érkeztek és tárgyalásokat folytatnak a kormány valamennyi tagjával. Állítólag egy új román-orosz szerződést akarnak létrehozni. Bratianu innen Londonba és később Washingtonba utazik.

Haparanda. Dél-Oroszországból ide érkezett utasok elmondják, hogy a román hadseregben számos tisztet dinasztia ellenes agitáció miatt agyonlőttek, közöttük *Groniceanu* ezredest kinek atyja egyik legnagyobb háború uszító volt, ő maga azonban semleges. Találtak forradalmi röpiratokat nála, mire rögtön halálra ítélték. Jassyban 70 orvos és 150 ápolónő kiütéssel tifuszból, Kotroceniban pedig teljes két század kolerában pusztult el.

Stockholm. Rakovszky dr. román szocialista vezért akit a román kormány letartóztatott és elzárattott, az orosz csapatok kiszabadították jassyi fogságából. A szocialista vezért tegnap Odesszába érkezett.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* **W. Psilander vasárnap az Erzsébet mozgószínházban.** Kurt és Erilly torró szereiműket beállva házastársak lesznek és boldog egyetértésben élnek. Kurt a sok munkától elrogtatva elhanyagolja feleségét, aki ennek egyik barátja oldalán keres szórakozást. A barátjának dr. Tarnernek egy riválisa is van, aki Kurtot telefonon értesíti, hogy Erillyt öt barátjával megcsalja. Kurt megakar erről győződni, amikor szobájából ki akar lépni, Erillyvel szembe kerül, haves szóváltás után idegrohamot kap és ágyba esik. Az orvos meghagyja Erillynek, hogy ügyeljen, mert ha 4 cseppnél többet ad az orvosagnál úgy ez halált jelent. Kurt másnap reggel nem ébred fel, amiért a bíróság Erillyt és dr. Tarnert letartóztatja. A végtárgyalást a boncoló teremben akarják megtar-

Lapkihordó pár

jó fizetéssel

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

979—1917. kn.

Hirdetmény.

Több előfordult veszteségi eset következtében elrendelem, hogy Aradváros területén lévő összes kutyák folyó évi május hó 6-tól számított 90 napig állandóan kötve tartassanak vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva pórázon vezetessenek.

Figyelemztetem a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési minisztérium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül, vagy szájkosárral de póráz nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogathatnak és elfogatásuk után azonnal ki fognak irtatni.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságtól Aradon, 1917. évi május hó 6.

Greén Nándor,
főkapitány

Írógép szalagok

az összes rendszerű írógépekhez, kitűnő minőségben, egyenként és tucatonként legolcsóbban kaphatók

Bodnár József

írógép szaküzletében
Arad, Salmaz-utca 3. szám.

Szakszerű javítóműhely.

Telefon 11—41. 2585

Kifutófiu

jó fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

4—1917. közp. vál. eln. sz.

Hirdetmény.

Az 1918. évi XIV. törvény cikk 57-ik § 6-ik bekezdése, továbbá az 58-ik § és a 9100/L a. 1916. számú belügyminiszteri körrendelet alapján ezennel közölni teszem, hogy az 1917. évre szóló országgyűlési képviselői választások névjegyzékével a I. évben érvényben lévő országgyűlési képviselők névjegyzékéből és a jövő évre összeállított országgyűlési képviselői névjegyzékéből kihagyottak jegyzékével együtt f. évi május hó 16-tól f. évi június hó 14-ig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére lesznek kitéve, ahol ezeket ugy hétköznapi napokon, mint pedig vasár- és ünnepnapokon d. e. 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és köznapokon délutáni 2 órától 6 óráig lemasolhatja.

A közszemlére kitétt ezen ideiglenes névjegyzékek ellen a saját személyét illetőleg mindenki felszólalhat és ezenkívül az, aki ezen ideiglenes névjegyzékbe fel van véve, jogosított abban a választókerületben, amelynek választójaként felvett, az ideiglenes névjegyzékbe történt minden felvétel, vagy kihagyás miatt felszólalni.

A felszólalások f. évi május hó 16-tól ugyan-e hó 30-áig bezárólag írásban a közp. vál. hoz címzve, a hivatalos órák alatt a polgármesternél nyújtandók be.

A felszólalások benyújtásuktól kezdve f. évi június hó 14-ig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére lesznek kitéve.

A felszólaló köteles felszólalását indokolni és mellékelni azokat az okirati bizonyítékokat, amelyeknek megszerzése az egyeseknek módjában állhat, azokra a bizonyítékokra pedig, amelyeknek megszerzése az egyes személyeknek nem állhat módjában, akként köteles felszólalásában utalni, hogy azok feltétlenül hatók legyenek.

A felszólalás olyan vátozásokra is alapítható, amelyek a választók összeírása óta álltak elő. A felszólalásban új bizonyítékok is felhozhatók. Minden felszólalás csak egy-egy személyre vonatkozhatik.

A felszólalásokra mindazok, akiket a felszólalás joga megillet, f. évi május hó 16-tól bezárólag f. évi június hó 14-ig írásban indokoltnak és minden felszólalásra külön-külön észrevételeket nyújthatnak be a polgármesternél a hivatalos órák alatt.

Felhívom az 1916. évre érvényes országgyűlési képviselők névjegyzékében felvéve lévő választóinkat, nemkülönben az országgyűlési képviselői jog megszerzéséhez az 1913. évi XIV. tc. szerint szükséges kellekek birtokában lévő, minden a férfinemhez tartozó és Aradon lakó, illetve alkalmazva lévő magyar állampolgárt, hogy a közszemlére kitétt 1917. évi országgyűlési képviselők ideiglenes névjegyzékébe és a kihagyottakról készített jegyzékbe kellő időben tekintsek meg, esetleges felszólalásokat az ideiglenes névjegyzékek ellen nyújtsák be és a felszólalások ellen netáni észrevételeiket a fentebb megjelölt módon tegyék meg.

Arad, 1917. április hó 26.

Varjassy Lajos, polgármester,
közp. választ. elnök.

A Vallás és közalapítványi uradalom tulajdonát képező szemlaki (Araármegye) 3783 holdas birtokon a

vadászati jog

folyó évi június hó 1-étől kezdődőleg három egymást követő évre bérbeadó.

Írásbeli ajánlatok f. hó 28-áig benyújtandók

a Földbérleti és parcellázóbank r. t. igazgatóságához

Temesvárott.

3007

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztálanságot. **Ara egy tégelynek K 1.50.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenkor otthon készíthet 1 adag **CITRAS**-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerárán

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyadmegye határán

megnyilt.

A fürdő 18—38°C hőmérsékletű természetes kénes és szensavas hevízei

csodás eredménnyel gyógyítanak: csúzt, köszvény, reumát, ischiast, csontszut, lobsodast, benuást és különböző női bajokat.

A nagy árnyas parkban épült pavilonokban tiszta, száraz szobák kaphatók, melyek ára havi 40—60 korona között változik.

Állandó fürdőorvos. Meleg uszoda. Tennis és tekepályák. Gyönyörű kiránduló helyek. Kitűnő, ózondus levegő.

Közvetlen vasuti állomás. Posta. Sebesült, vagy beteg katonáknak a szoba- és fürdőárakból 30% kedvezmény. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál.

2479

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

